

MILJÖDEPARTEMENTET

REGERINGSBESLUT 40

1995-12-21

M95/3901/4

(slutligt)

NATURVÅRDSVERKET	
Ink. 1995-12-28	
Sak.nr. 440	Löp.nr. 7611-95
Handl. enhet	Nq

Europeiska kommissionen
Generaldirektorat XI

Redovisning till EG-kommissionen av områden i Sverige som bör väljas ut som områden av gemenskapsintresse enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Regeringens beslut

Regeringen föreslår i enlighet med artikel 4 punkt 1 i direktiv 92/43/EEG, att de områden som är förtecknade i bifogade lista A:1, i enlighet med artikel 4 punkt 2 i samma direktiv, väljs ut som områden av intresse för gemenskapen. Förslaget ersätter det delförslag regeringen beslutade om i detta ärende den 19 oktober 1995.

De föreslagna områdesavgränsningarna förutsätter att de strängaste skyddsbestämmelserna, som återfinns i artikel 6 punkt 4 stycke 2 i direktiv 92/43/EEG, endast gäller den del eller de delar av ett förslaget område som väljs ut som område av intresse för gemenskapen för bevarande av en enligt direktivet prioriterad livsmiljö eller art.

Vidare förutsätter förslaget att angivna områden och områdesavgränsningar får justeras under tiden fram till dess att området upptagits på en av EG-kommissionen antagen lista över områden som valts ut som intressanta för gemenskapen.

Innebörden av rådets direktiv

Enligt Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) skall ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av skyddade områden upprättas inom EU för att bidra till bevarande av biologisk mångfald. Nätet, som benämns Natura 2000, skall bestå av områden (särskilda bevarandeområden) som innehåller livsmiljötyper som finns förtecknade i direktivets bilaga 1 eller som är livsmiljöer (habitat) för djur- och växtarter som finns förtecknade i direktivets bilaga 2. I Natura 2000 skall också ingå de särskilda skyddsområden som medlems-

Lex till A, Ac, Mr

Postadress
103 33 StockholmBesöksadress
Tegelbacken 2Telefon 08-405 10 00
Telefax 08-24 16 29
Telex 15499 MINEN S

staterna utsett i enlighet med Rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar (fågel-direktivet).

När åtgärder vidtas i enlighet med art- och habitat-direktivet skall hänsyn tas till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag.

Om en plan eller ett projekt som skadar ett särskilt bevarandeområde måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse, skall medlemsstaterna vidta alla nödvändiga kompensationsåtgärder för att säkerställa att Natura 2000 totalt sett blir sammanhängande.

Om det berörda området innehåller en prioriterad livsmiljötyp, eller i direktivets mening är att betrakta som livsmiljö för en prioriterad art, får en plan eller ett projekt som skadar området genomföras endast av hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller om planen eller projektet medför betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön. Efter yttrande hämtats in från EG-kommissionen får en plan eller ett projekt som berör ett sådant område genomföras även av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse.

Medlemsstaterna i EU skall till EG-kommissionen överlämna nationella förslagslistor över områden i respektive stat som innehåller sådana livsmiljötyper som förtecknats i art- och habitatdirektivets bilaga 1 och sådana djur- eller växtarter som förtecknats i direktivets bilaga 2. EG-kommissionen skall sedan i samförstånd med respektive medlemsstat och med utgångspunkt i de nationella förslagslistorna utarbeta en egen lista över områden av intresse för gemenskapen.

EG-kommissionens lista skall vara upprättad senast i månadsskiftet juni/juli 1998. Så snart som möjligt och senast inom sex år efter det att kommissionens lista upprättats skall berörd medlemsstat utse på listan upptaget område till särskilt bevarandeområde och ge området det skydd som krävs enligt direktivet.

De områden i Sverige som upptas på EG-kommissionens lista över områden av intresse för gemenskapen skall enligt 19b § i naturvårdslagen (1964:822) av regeringen förklaras som särskilda bevarandeområden. Av 19a och b §§ i naturvårdslagen framgår också att ett särskilt bevarandeområde så snart som möjligt skall ges nödvändigt skydd med tillämpning av naturvårdslagens olika områdesskyddsformer.

5

Arendets handläggning

Efter förarbete av länsstyrelserna överlämnade Naturvårdsverket till regeringen i månadsskiftet september/oktober 1995 en första delredovisning av verkets förslag till Natura 2000-områden i Sverige. Med utgångspunkt i Naturvårdsverkets förslag beslutade regeringen den 19 oktober 1995 att föreslå EG-kommissionen att 343 områden i Sverige skulle ingå i Natura 2000. Dessa områden är skyddade enligt naturvårdslagen eller är domänreservat.

I beslutet angav regeringen att arbetet med Natura 2000 skulle fortsätta och beslut om att till EG-kommissionen föreslå ytterligare Natura 2000-områden borde fattas i december 1995.

Efter regeringsbeslutet har länsstyrelserna fortsatt arbetet. I mitten av november 1995 redovisade länsstyrelserna till Naturvårdsverket sammanlagt 2817 områden som de bedömde uppfyllde Natura 2000-kriterierna i art- och habitatdirektivet. Dessa områden upptar en totalareal av cirka 8,3 miljoner hektar, varav cirka 7,1 miljoner hektar är land. I denna redovisning ingår även de 343 områden som regeringen redovisade till EG-kommissionen i oktober 1995.

För att erhålla större sammanhängande skyddade områden har olika närliggande områden som innehåller olika livsmiljötyper eller arter sammanförts under en enhetlig områdesrubricering i förslagen. Detta medför att redovisade områden kan innehålla olika delområden som bör skyddas på grund av förekomsten av livsmiljöer eller arter, både prioriterade och oprioriterade, som omfattas av direktivet samt mellanliggande delområden som inte innehåller några livsmiljötyper eller arter som omfattas av direktivet.

Efter granskning av länsstyrelsernas förslag överlämnade Naturvårdsverket till regeringen i början av december 1995 en andra delredovisning avseende förslag till Natura 2000-områden i Sverige. I redovisningen godkänner och vidarebefordrar Naturvårdsverket 1273 av länsstyrelsernas områdesförslag. Även beträffande de övriga 1544 områdesförslagen anser verket att länsstyrelserna gjort ett gott urval men finner att det för närvarande saknas tillräckliga uppgifter för att dessa områden skall kunna godkännas.

Vidare föreslår Naturvårdsverket att regeringen i enlighet med fågeldirektivet utpekar 78 områden i södra Sverige som särskilda skyddsområden vilket medför att dessa områden kommer att ingå i Natura 2000. De föreslagna 78 områdena har redan nödvändigt områdesskydd enligt naturvårdslagen. Verket avser att före 1996 års utgång lämna förslag till rege-

ringen beträffande utpekandet enligt fågeldirektivet av ytterligare särskilda skyddsområden, framförallt sådana som är belägna i mellersta och norra Sverige.

Av Naturvårdsverkets redovisning framgår att länsstyrelserna och Naturvårdsverket på kort tid inhämtat, sammanställt och granskat en mycket stor mängd information om skyddsvärda naturområden. Av redovisningen framgår också att den korta tiden inneburit att kontakterna med berörda markägare, kommuner och övriga myndigheter inte kunnat ske i önskvärd omfattning. Vidare framgår att för den biologiska mångfalden i Sverige viktiga områden och arter inte innefattas i det direktiv som styr den nuvarande utformningen av Natura 2000-systemet.

Naturvårdsverket föreslår att Natura 2000-arbetet ska fortsätta i Sverige. Verket föreslår vidare att Sverige skall verka för att art- och habitatdirektivet ändras på sådant sätt att alla för den biologiska mångfalden i Sverige viktiga naturtyper och arter i framtiden kommer att omfattas av Natura 2000-systemet. Vidare föreslår verket att vissa medel reserveras för skydd av sådana områden som med direktivets nuvarande utformning inte kan ingå i Natura 2000.

Samtliga kommuner har beretts tillfälle att inkomma med yttranden över de av länsstyrelserna föreslagna Natura 2000-områdena, främst med avseende på hur områdesskyddet skulle påverka kommunala intressen. Yttranden har inkommit från cirka 130 kommuner. Dessa har till övervägande del ställt sig positiva till genomförandet av Natura 2000 men framfört att det beträffande cirka 100 av de av länsstyrelserna föreslagna områdena kan uppstå intressekonflikter mellan det föreslagna områdesskyddet och övriga kommunala intressen. Kommunerna har också riktat kritik mot att de inte från början fått medverka vid urvalet av områden både med hänsyn till den kompetens kommunerna kan bidra med och vikten av lokal förankring. Kommunerna har själva föreslagit cirka 200 ytterligare områden eller delområden som de anser bör ingå i Natura 2000.

Även åtta centrala myndigheter har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. Banverket och Vägverket har redovisat att ett stort antal av de föreslagna områdena kan utgöra problemområden i förhållande till planerade järnvägs- och vägarbeten. Statens fastighetsverk, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Riksantikvarieämbetet föreslår att Sverige som Natura 2000-områden nu endast anmäler redan skyddade områden med väl kända naturvärden. Jordbruksverket anser vidare att man bör vara mycket restriktiv med att ta in jordbruksmark, som kan omfattas av miljöstödd, i Natura 2000 eftersom frivillig medverkan från jordbrukarnas sida i miljöstödsprogrammet är att föredra.

Fiskeriverket anför att det för fiskets del är viktigt att fiskets intressen beaktas när skyddet för ett område utformas samt att fiskelagstiftningen bör användas för att reglera fisket i de fall skyddsmotivet är att skydda en fiskart. Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) anser sig inte ha underlag för att göra någon bedömning av huruvida förslagen omfattar något kontroversiellt i förhållande till verkets sektorsintressen.

Skrivelser har i ärendet inkommit från bl.a. Vattenfall, Lantbrukarnas riksförbund, Skogsägarnas riksförbund och Skogsindustrierna.

Inom regeringskansliet har upprättas en lista A:1 som innehåller 563 av de 1273 områden som Naturvårdsverket godkänt. Dessa 563 områden är helt eller till övervägande del skyddade enligt naturvårdslagen eller är domänreservat. Av områdenas totala areal på cirka 4 231 327 hektar omfattas cirka 4 049 871 hektar av sådant skydd.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen finner inte skäl att ifrågasätta Naturvårdsverkets vetenskapliga bedömning beträffande de av verket föreslagna 1273 Natura 2000-områdena. Dessa områden utgörs både av områden som redan nu har nödvändigt skydd enligt naturvårdslagen och områden som helt eller delvis saknar sådant skydd.

I de fall ett Natura 2000-område i Sverige saknar nödvändigt skydd enligt naturvårdslagen måste området beredas sådant skydd. Som framgår av flertalet yttranden från kommuner och centrala myndigheter har övriga myndigheter och enskilda markägare inte kunnat höras i önskvärd utsträckning under den korta tid som länsstyrelserna och Naturvårdsverket har haft att arbeta fram det nuvarande förslaget till Natura 2000-områden. Den avvägning mellan naturvårdsintresset och sociala och ekonomiska intressen som förutsätts i art- och habitatdirektivet har därför inte kunnat ske för alla de områden som föreslagits av verket. Om regeringen i detta läge till EG-kommissionen skulle föreslå att alla de av Naturvårdsverket föreslagna 1273 områdena skall utväljas som områden av intresse för gemenskapen föreligger risk för att regeringen senare måste återkalla förslaget beträffande ett stort antal områden. Det är också viktigt att urvalet av områden inte föregriper den prövningsprocess som skall vidtas när mark- och vattenområden skyddas med stöd av svensk lagstiftning.

Med hänsyn till detta bör nu endast de 563 områden, som är förtecknade på lista A:1, av regeringen föreslås att väljas ut som områden av intresse för gemenskapen. Eftersom en avvägning mellan naturvårdsintresset och sociala och ekonomiska intressen, inklusive markägarintressen, ännu ej kunnat ske i

tillräcklig utsträckning bör de delar av områdena som inte är skyddade enligt naturvårdslagen eller är domänreservat för närvarande inte ingå i det förslag som Sverige överlämnar. Detta undantag, som gäller både mark- och vattenområden, bör framgå av lista A:1. Vidare bör förbehåll göras för de justeringar av områden och områdesavgränsningar som kan visa sig nödvändiga under tiden fram till dess att området upptagits på en av EG-kommissionen antagen lista över områden som valts ut som intressanta för gemenskapen.

I förslaget bör förbehåll också göras för att de strängaste skyddsbestämmelserna, som återfinns i artikel 6 punkt 4 stycke 2 i art- och habitatdirektivet, endast skall gälla den del eller de delar av ett föreslaget område som valts ut för bevarande av en enligt direktivet prioriterad livsmiljötyp eller art.

Som Naturvårdsverket har föreslagit bör Natura 2000-arbetet i Sverige fortsätta. En första del i detta arbete blir att inför samrådet med EG-kommissionen gå igenom de nu föreslagna områdena för att säkerställa att områdena har eller kommer att få nödvändigt skydd. I samband med denna genomgång bör markägareorganisationer, kommuner och övriga berörda myndigheter informeras om innebörden av Natura 2000.

Regeringen ser det nu aktuella beslutet som en del i en pågående process och avser att vid senare tillfälle, efter det att en intresseavvägning i enlighet med den svenska lagstiftningen skett beträffande de områden som kan komma i fråga, överväga ytterligare förslag till Natura 2000-områden. I det fortsatta arbetet med Natura 2000 är det viktigt med en bred samhällelig förankring i berörda kommuner, myndigheter och organisationer.

Regeringen kommer också att i det fortsatta arbetet verka för att art- och habitatdirektivet kompletteras med nya livsmiljötyper och arter, så att Natura 2000 på ett bättre sätt än med direktivets nuvarande utformning kan bidra till bevarandet av biologisk mångfald i Sverige och inom Europeiska unionen som helhet.

Enligt artikel 4 i fågeldirektivet skall medlemsstaterna skydda områden för att därigenom bevara vissa i direktivet angivna fågelarters livsmiljöer. Detsamma gäller beträffande områden som är viktiga flyttfågelmiljöer. Medlemsstaterna skall anmäla områdena till EG-kommissionen. De enligt fågeldirektivet anmälda områdena kommer sedan att ingå i Natura 2000.

Naturvårdsverket har föreslagit att 78 områden, som enligt verket redan nu omfattas av nödvändigt skydd enligt naturvårdslagen, av Sverige skall utpekas som särskilda skyddsområden i enlighet med fågeldirek-

tivet. Ett utpekande av särskilda skyddsområden i Sverige skall ske i enlighet med 19a och b §§ i naturvårdslagen (1964:822). Innan en formell anmälan till EG-kommissionen om utpekandet av särskilda skyddsområden i Sverige kan göras måste därför ett sådant utpekande ske i naturvårdsförordningen (1976:484). Regeringen avser att fatta beslut om en sådan ändring av naturvårdsförordningen.

På regeringens vägnar

Anna Lindh

Lars-Eric Hult

Kopia till

Kommunikationsdepartementet
Finansdepartementet, budgetavdelningen, FI BA
Finansdepartementet, bolagsgruppen, FI BG
Jordbruksdepartementet
Kulturdepartementet
Näringsdepartementet
Civildepartementet
Banverket
Vägverket
Statens fastighetsverk
Statens jordbruksverk
Fiskeriverket
Riksantikvarieämbetet
Närings- och teknikutvecklingsverket
Skogsstyrelsen
Statens naturvårdsverk
Samtliga länsstyrelser
Svenska Kommunförbundet
Vattenfall
Lantbrukarnas Riksförbund
Skogsägarnas Riksförbund
Skogsindustrierna

Förslag till Natura 2000-områden i Sverige - AC-län

Kod	Namn	Total-areal	Land-areal	Vatten-areal	Typ av skydd	Skyddad totalareal	Skyddad landareal	Skyddad landareal	Oskyddad landareal	Motiv till turval
AC	godkända									
SE0810001	Kronören	5700	1067	4633	NR	5700	1067	1067	0	
SE0810002	Bonden	402	3	399	NR	402	3	3	0	
SE0810003	Snbanskårgården	5700	249	5454	NR	5700	249	249	0	
SE0810004	Lidbergsgrottorna	20	20	0	NR	20	20	20	0	
SE0810005	Storrisbergsgrottorna	21	21	0	NR	21	21	21	0	
SE0810007	Långrumpskogen	42	42	0	NR	42	42	42	0	
SE0810008	Fummelholm	26	21	5	NR	26	21	21	0	
SE0810009	Strömbäck-Kont	489	237	252	NR	489	237	237	0	
SE0810010	Holmåsarna	25000	2800	22200	NR	25000	2800	2800	0	
SE0810011	Skeppsviksskårgården & Bjuren	820	86	734	NR	820	86	86	0	

SE0810015	Balberget	28	28	0	NR	28	28	0
SE0810016	Björmländets nationalpark	1130	1093	37	NR	1130	1093	0
SE0810017	Stockholmsgata	122,3	107,3	15	NR	122,3	107,3	0
SE0810019	Vallsjöskogen	69	68	1	NR	69	68	0
SE0810024	Vindelforsarna	76	41	35	NR	76	41	0
SE0810025	Hjukenäsarna	115	115	0	NR	115	115	0
SE0810027	Vännforsen	33	24,5	8,5	NR	33	24,5	0
SE0810029	Törelbrännan	45	45	0	NR	45	45	0
SE0810031	Rataskär	100	49	51	NR	100	49	0
SE0810032	Åströmforsen	26	20	6	NR	26	20	0
SE0810033	Hertsånger	700	500	200	NR	700	500	0
SE0810034	Bjuröklubb	566	561	5	NR	566	561	0
SE0810035	Skötgrunnan	40	40	0	NR	40	40	0
SE0810036	Kalkstenstjärnen	6	6	0	NR	6	6	0
SE0810037	Fåbodskogen	13	13	0	NR	13	13	0
SE0810039	Vitbergen	900	900	0	NR	900	900	0

FINAC.XLS

SE0810043	Gamnaplatsen	7	7	0	NR	7	7	0	
SE0810045	Altarliden	250	245	0	NR	250	245	0	
SE0810051	Alsberget	2100	2070	30	NR	2100	2070	0	
SE0810052	Ristråskögen	14	14	0	NR	14	14	0	
SE0810054	Blakfjället	34421	34121	300	NR	34421	34121	0	
SE0810056	Oxfjället	1700	1600	100	NR	1700	1600	0	
SE0810057	Gåsfjället	40000	38500	1500	NR	40000	38500	0	
SE0810058	Rytpjämsberget	64	64	0	NR	64	64	0	
SE0810059	Marsfjället	86000	84200	1800	NR	86000	84200	0	
SE0810060	Skalmodal	300	300	0	NR	300	300	0	
SE0810062	Skikkisjöberget	7	7	0	NR	7	7	0	
SE0810066	Sandseleforsen	110	55	55	NR	110	55	0	
SE0810068	Vindeln-Storforsen	136	82	54	NR	136	82	0	
SE0810069	Fågelmyrskölen	91	91	0	NR	91	91	0	
SE0810072	Kryddgrovan	1	1	0	NR	1	1	0	
SE0810073	Svansete dammångar	99	88	11	NR	99	88	0	

FINAC.XLS

SE0810076	Ustenarna	13	13	0	NR	13	13	0	
SE0810077	Nalovardo	5000	4930	70	NR	5000	4930	0	
SE0810080	Vindelåfjällen	550000	533000	17000	NR	550000	533000	0	
SE0810081	Strömfors	75,5	75,5	0	DR	75,5	75,5	0	
SE0810082	Hällbergstråsket	92	92	0	DR	92	92	0	
SE0810083	Skärträskberget	24	24	0	DR	24	24	0	
SE0810084	Skälberget I	96	96	0	DR	96	96	0	
SE0810085	Bäckmyrkuullen	42,2	42,2	0	DR	42,2	42,2	0	
SE0810086	Kammenreservatet	17	17	0	DR	17	17	0	
SE0810088	Borup	64	63	1	DR	64	63	0	
SE0810089	Bubergsreservatet	2270	2263	7	DR	2270	2263	0	
SE0810090	Tjäderberget	55	55	0	DR	55	55	0	
SE0810091	Lilla Stuvvatnet	108,8	88	20,8	DR	108,8	88	0	

FINAC.XLS

SE0810092	Vamnsjön	96,7	71,7	25	DR	96,7	71,7	0
SE0810093	Skalberget II	90	90	0	DR	90	90	0
SE0810095	Stora Villoträsk	375	344	31	DR	375	344	0
SE0810096	Stenbithöjden	1660	1570	90	DR	1660	1570	0
SE0810097	Storsele	92,6	90,6	2	DR	92,6	90,6	0
SE0810098	Kryeklan	25	20	5	DR	25	20	0
SE0810099	Liksgelisen	250	225	25	DR	250	225	0
SE0810100	Gimegolls	17	16,5	0,5	DR	17	16,5	0
SE0810101	Tjärnbergheden	91,8	91,8	0	DR	91,8	91,8	0
		768044,9	712880,1	55162,8		768044,9	712880,1	0